

НАЦИОНАЛНО ВЪНШНО ОЦЕНЯВАНЕ В IV КЛАС

ТЕСТ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

3 юни 2025 г.

➤ Прочети внимателно текста и задачите към него.

Графиня Тревога и принцеса Спокойствие

Макар в стаята да беше тихо, цареше не тишина, а тревога... Самата графиня Тревога беше дошла директно и специално от Кралството на нещастieto, за да притеснява горките деца в деня на изпита.

Насядали смутено зад чиновете си, четвъртокласниците не смееха нито да мръднат, нито да гъкнат. Пред тях лежахa листовете с въпроси и възможни отговори.

– Ще сбъркаш! – шепнеше графиня Тревога на някое дете. – По-добре огради „А“! Не, „Б“. Не, не, не. Огради нещо друго. Но каквото и да оградиш, ще сбъркаш!

Графиня Тревога се рееше из помещението и сееше върху децата отровните си реплики:

„Това не си го учил!“

„Не си го спомняш!“

„Не го знаеш!“

„Грешиш!“

И колкото повече децата се притеснявахa, толкова повече забравяхa наученото и допускахa грешки. А графинята беше довольна – щеше да отведе толкова много деца в Кралството на нещастieto. Жестоко!

Кльощава като скелет, с черни островърхи нокти, тънки морави устни и къса рошава коса – графиня Тревога е не толкова страшна, колкото страшно неприятна! А още по-неприятна е, когато е довольна!

Точно когато всичко изглеждаше неспасяемо, вратата на стаята се отвори... А през нея се търкулна една пухкава топчица. Топчицата някак се разгъна и всъщност се оказа пухкава поличка на едно нежно същество с дълги бели коси и мили светлолилави очи. Принцеса Спокойствие бе дошла на помощ на децата. Тя прегърна всяко от тях, а по-притеснените целуна по челото.

– Мили деца, независимо дали сте учили достатъчно, или не, от тревогата полза няма. Отпратете я, нека си ходи. Ето така: вдишайте дълбоко, издишайте бавно, представете си нещо приятно като любим човек, домашен любимец, уютно място; повикайте мил спомен. А после погледнете отново въпросите сякаш за първи път ги виждате. Ще се справите чудесно!

Графиня Тревога протестираше, викаше и пищеше, но никой не я чуваше. И сякаш като магнит Кралството на нещастieto я притегли обратно в себе си.

Принцеса Спокойствие остана при децата по време на целия изпит. Всички се постарахa, чувствахa се уверени и бяхa в чудесно настроение. А това е истински успех!

Катя Антонова

1. Как се чувстват учениците в началото на изпита?

- А) изненадани
- Б) притеснени
- В) учудени

2. С коя от изброените думи е уместно да се замени подчертаната дума?

Насядали смутено зад чиновете си, децата не смееха да мръднат.

- А) приветливо
- Б) безгрижно
- В) неспокойно

3. Кога графиня Тревога е най-неприятна?

- А) когато разрошва късата си коса
- Б) когато е доволна от злините си
- В) когато се прибира в кралството си

4. С какво е сравнена поличката на принцеса Спокойствие?

- А) пухкава топчица
- Б) рунтаво кученце
- В) плюшена играчка

5. Как се променя настроението в класната стая?

- А) от радостно към тъжно
- Б) от сърдито към весело
- В) от тревожно към спокойно

6. Кой помага на децата да преодолеят напрежението?

7. Открий две от „отровните“ реплики на графиня Тревога и ги замени с успокояващи.

8. Запиши две отличителни черти от външния вид на принцеса Спокойствие.

9. Как според текста се преодолява тревогата при изпитване? Докажи с примери от текста.

10. Защо тревогата по време на изпит е безполезна? Обоснови своя отговор.

11. Какво е успехът според текста? Посочи три довода.

12. Колко са съществителните собствени имена в изречението?

Графиня Тревога се ядоса, защото принцеса Спокойствие помогна на децата.

А) едно

Б) две

В) три

13. Колко съществителни имена има в изречението?

На първия ред бяха седнали осемнадесет ученици.

А) едно

Б) две

В) три

14. В кое лице и число е подчертаната дума в изречението?

Ученици, ще подредите ли тетрадките си?

А) 3 л., ед. ч.

Б) 3 л., мн. ч.

В) 2 л., мн. ч.

15. В кое изречение глаголът е употребен в минало време?

А) Мъничките ледени топчици падат от небето.

Б) Мони често пада на пързалката от новата шейна.

В) Снежинките падаха по лицето ми като иглички.

16. В кой ред думите са сродни?

А) праз, празен, празник

Б) весел, веселба, веселие

В) учи, научено, урок

17. В кой ред думите съдържат само корен?

А) полет, изпит, наум

Б) обич, пръст, здрав

В) улов, сбор, оглед

18. С коя представка е уместно да се допълни думата в изречението?

Виолина __прави чай от лавандула за баба си.

А) на-

Б) из-

В) по-

19. С коя сложна дума може да се допълни изречението?

Мишо слушаше в захлас разказите на дядо Васил, който беше много _____.

А) сладкодумен

Б) необщителен

В) безинтересен

20. Колко числителни имена има в изречението?

Купих четири билета за театър на първи ред.

А) едно

Б) две

В) три

21. В кое изречение трябва да се допълни лично местоимение в учтива форма?

А) Госпожо Петрова, сте много мила!

Б) Мили приятели, обичате ли сладолед?

В) Момичета, ще подгответе този проект.

22. В кое изречение прилагателното име е употребено в преносно значение?

А) Мама купи шоколадов сладкиш.

Б) Девойката запя с меден глас.

В) Имам си непослушно братче.

23. С коя дума могат да се свържат простите изречения в сложното?

На следващата сутрин те изчезнаха, ____ аз за първи път се почувствах сам.

А) но

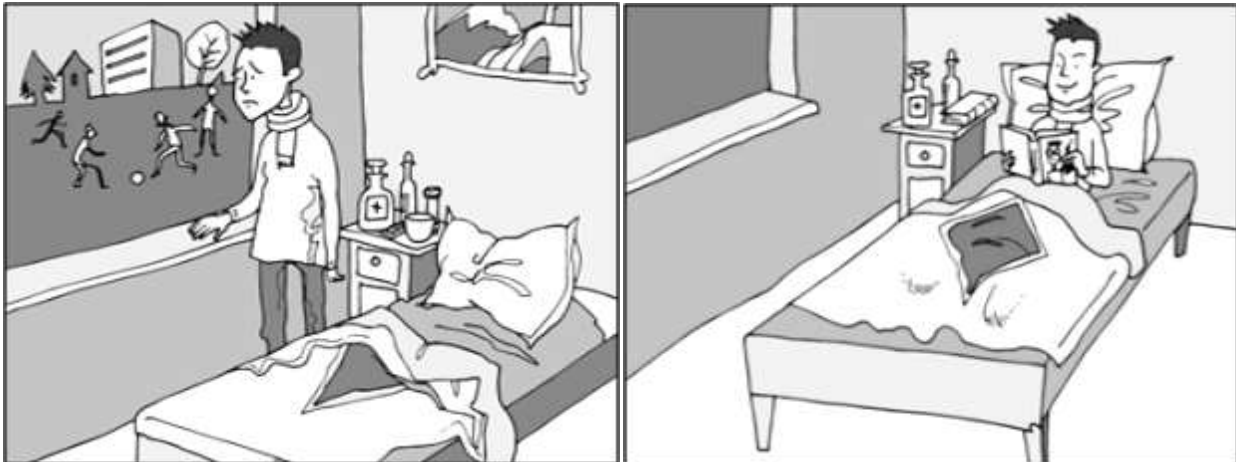
Б) а

В) че

24. Открий дванадесетте правописни грешки в текста. В листа за отговори запиши ВЯРНО само сгрешените думи.

Красиво е през пролетта. Въздухът е свеш. Вятърът играе в клоните на дарветата. Купчинки останал сняк се борят бестрашно със слънцето. Слънчевите лачи милват детските учи. Децата обичът да се расхождат на спокойствие и хлат. Но днес те трябва да четът и пишът, защото са на испит.

25. Състави кратък текст по серията картини, като си помагаш с опорните въпроси и думи. Постави заглавие.

- Защо героят е тъжен?
- Какво занимание си намира?
- Как книгата помага на детето да се чувства по-добре?

Опорни думи и изрази:

болен, хрумва,
интересни истории

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
ИНСТИТУТ ПО ОБРАЗОВАНИЕТО

НАЦИОНАЛНО ВЪНШНО ОЦЕНЯВАНЕ В IV КЛАС
ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

3 юни 2025 г.

ОТГОВОРИ И КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Задача № 1 - 5	Ключ за литературните задачи с избираем отговор	Брой точки
1.	Б	2 т.
2.	В	2 т.
3.	Б	2 т.
4.	А	2 т.
5.	В	2 т.
	Максимален брой точки	10 т.

Задача № 6 - 11	Критерии за оценяване на задачите със свободен отговор към текст за четене с разбиране	Брой точки
6.	Ориентира се в съдържанието на текста.	2 т.
7.	Доказва, че разбира смисъла на прочетеното, като трансформира части от него.	4 т.
8.	Открива описание на герой в литературен текст.	4 т.
9.	Доказва с примери от текста, че е разбрал смисъла на прочетеното.	6 т.
10.	Аргументира отговора си на въпрос, свързан със съдържанието на текста.	6 т.
11.	Изразява собствено мнение и привежда адекватни доводи.	8 т.
	Максимален брой точки	30 т.

Задача № 12 - 23	Ключ за езиковите задачи с избираем отговор	Брой точки
12.	Б	2 т.
13.	Б	2 т.
14.	В	2 т.
15.	В	2 т.
16.	Б	2 т.
17.	Б	2 т.
18.	А	2 т.
19.	А	2 т.
20.	Б	2 т.
21.	А	2 т.
22.	Б	2 т.
23.	Б	2 т.
	Максимален брой точки	24 т.

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
ИНСТИТУТ ПО ОБРАЗОВАНИЕТО

Задача № 24	Критерии за оценяване на задачата за редактиране	Брой точки
1.	Пише правилно звучни съгласни в края на думата <i>свеж, сняг, хлад</i>	3 т.
2.	Пише правилно гласни звукове в неударени срички <i>дърветата, лъчи, очи</i>	3 т.
3.	Пише правилно думи с представки <i>безстрашно, разхождат, изпит</i>	3 т.
4.	Пише правилно глаголи с разлика между изговор и правопис на окончанията - а, - ат за сегашно време <i>обичат, четат, пишат</i>	3 т.
	Максимален брой точки	12 т.

Задача № 25	Критерии за оценяване на задача за съставяне на текст	Брой точки
1.	Съответствие на създадения текст с картинките	2 т.
2.	Наличие на подходящо заглавие	2 т.
3.	Съответствие на създадения текст с предложените въпроси	4 т.
4.	Съответствие на създадения текст с опорните думи и изрази	4 т.
5.	Наличие на структуриран текст – начало, изложение и заключение	4 т.
6.	Наличие на логическа връзка между изреченията в създадения текст	2 т.
7.	Правилно определени граници на изреченията – главна буква в началото и подходящ препинателен знак в края	2 т.
8.	Уместна употреба на думите	2 т.
9.	Точност и яснота на изказа	2 т.
	Максимален брой точки	24 т.

Максимален брой точки за теста – 100 т.